

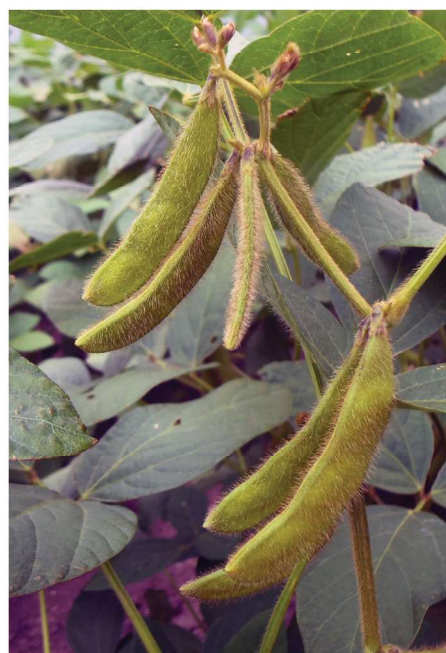
A szója jelene is biztató. Hát még a jövője!

Ha a szóját érintő termesztéshez kötött európai támogatások megmaradnak – és nyomós érvek szólnak emellett –, akkor még a mainál is nyereségesebb lehet a fehérjenövénnel foglalkozni. Ám nemcsak a mind kiszámíthatóbb profit, hanem technológiai és nemesítési irányok is szerepet játszanak abban, hogy felívelőben van a szója. A szegmens egyik ismert hazai szakembere kétszámjegyű termőterület-növekedésben bízik az idei évben.

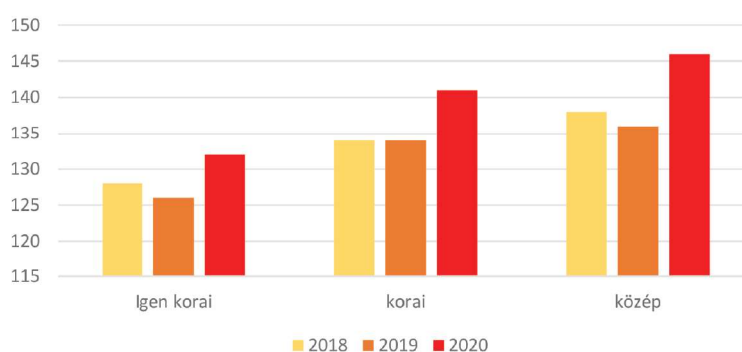
Felívelés, csökkenés, fordulat

Idén pont kerülhet a szója hazai megítélését illető vitákra, és jelentős vetőterület-növekedés történhet – hallani az előrejelzéseket. Láttunk már ilyet: 2015-ben, a megnövekedett támogatások hatására az addig alig 40 ezer hektáros termőterület egy szezonnalál közel kétszeresére nőtt. A hirtelen jött növekedés azonban gyorsan megbosszulta magát. A technológiát még kevéssé ismerő és a termesztés fogásaiban gyakorlatlan gazdákat váratlanul érte az év kedvezőtlen időjárása, és a rossz termés csökkentette a hazai termesztői kedvet.

– *Azóta viszont eltelt további bő három-négy év, és akik maradtak a szójánál, megtapasztalták, hogy kifejezetten jövedelmező növény,*

SZÓJA TENYÉSZIDŐ ELTÉRÉSEK (nap)
2018 - 2020

Forrás: NÉBIH országos szójakisérlet 2018–2020

és megéri vele foglalkozni – mondja a szegmens egyik hazai szakembere. **Bene Zoltán** úgy véli, az idei év fordulatot és kétszámjegyű növekedést hozhat az ágazatban. Mi áll az optimista prognózis mögött?

Aki kitartott, profitál

A szóját az utóbbi években stabilan és messze a jövedelmezőségi határ felett termesztik a hazai vetésterületeken. Az országosan 2,7 tonnás átlagos eredmények a 100 ezer forint feletti értékesítési árral és az 50 ezer forintos termeléshez kötött támogatással jócskán felülmúlják a jellemzően 220–250 ezer hektáronkénti költséget. A kiadások ráadásul, szemben a szója értékesítési árával, nem emelkedtek jelentősen. – *Akik tehát belevágtak, és el tudták engedni az öt évvel ezelőtti esetleges kudarcot, nem csak egy szezonnalál alapján mérlegelték a szójatermesztés jövedelmezőségét, azok mára szép profitot termelhetnek. Különösen igaz ez a 2020-as szezonnalál. Az*

utóbbi hónapokban, ugyanis a kínai keresletemelkedés, a dél-amerikai bizonytalanságok miatt a szója ára erősen, a betakarításkori árhoz képest 40-50%-kal emelkedett – folytatja a Karintia Kft. vezetője. Ez az extra magas ár különösen azoknak a szójatermesztőknek jó hír, akik nemcsak megfelelő mennyiségben tudtak termelni, de tárolási kapacitásoknak sem voltak híján; akinek január közepéig volt lehetősége kivárni az eladásalál, az komoly, 250 000 Ft/ha feletti nyereséget könyvelhet el.

Jövedelmező stabilitás

Ugyanakkor az elmúlt 3 év 2,7–2,9 t/ha közötti országos hazai termésátlaga nem csak a jövedelmezőség miatt fontos tény. Arra is utal, hogy a hazai szójatermesztők szélesebb körben is megtalálták-megtanulták a szigorúbb technológiai fegyelmet követelő növény „fogásait”. E technológiai jártasság egyik fő eleme a fajtaválasztás. – *És itt nem csak a ter-*

mőképességről és ellenállásáról, stressztűrésről, a sortávolságról és egyéb fontos tényezőkről van szó – mutat rá Bene Zoltán. – A gazdák ma már a feldolgozók szempontjait is szem előtt tartják. Mivel a magasabb beltartalmat a feldolgozók honorálhatják, a gazdáknak megéri erre is odafigyelni és az 51 százalékos profattartalom (fehérje+olaj) elérésére képes fajtát vetni – magyarázza az ismert vetőmagne-sítő cég fajtáit képviselő szakember. Bene Zoltán azonban még egy fontos szempontra is ráirányítja a figyelmet. – Mindezek mellett döntő jelentőségű a vetőmag minősége. A jó genetika akkor érvényesül igazán, ha az magas minőségű vetőmaggal párosul.

Időjárásállóbb genetikák

De vajon mennyire tartós az a stabilitás, ami az utóbbi években már magyarországi termőhelyeken is egyre eredményesebbé teszi a szójatermesztést? A természet-stabilitás nemcsak a gazdák, hanem a nemesítők számára is kulcsfogalom – derül ki Bene Zoltán elemzéséből. – Ma már több fenyegetéssel szemben is képessé kell tenni a növényt arra, hogy tompítsa, ellensúlyozza a mind szeszélyesebb időjárás okozta hatásokat. A szó-jával foglalkozó gazdák ennek fontosságát évről évre a saját bőrükön is érzik.

Versenyképes korai éréscsoportok

A stabilitásnak így döntően három fő szempontja sorolható fel. Elsőként a megfelelő nemesítői munka, amely az említett időjárás hatásokat tompítását elősegíti. A második a vetőmagminőség. Ezek után válik fontossá a vetőmag-fajtatulajdonos, a kereskedő felelőssége abban, hogy az adott termőhelyi viszonyokhoz leginkább megfelelő fajtát ajánlja a gazdaságnak. – A NÉBIH fajtakísérleti eredményei igazolják, hogy a 00-s éréscsoportba tartozó fajtákkal egyre stabilabb körülmények közt folytatható a szójatermesztés. Olyannyira nagy potenciállal rendelkeznek ezek a 00-s éréscsoportba tartozó genetikák, hogy már 7 tonnát meghaladó (!) eredményekről is érkeztek hírek, (pl. Angelica 7,12 t/ha, kisparcellás kísérleti eredmény 2020, Bóly) – mutat rá Bene Zoltán.

Ennél is fontosabb azonban a tény, hogy már a korai, 00-s éréscsoport egyes fajtái a hosszabb éréscsoporttal is fel tudják venni a versenyt. Ez fontos fegyvertény olyan területeken is, mint a délnyugat-magyarországi szójavideékek. Ez egyben azt jelenti, hogy csökkenthetők a hosszabb tenyészidőből fakadó kockázatok és kellemetlenségek, vagyis ez által elkerülhetővé válik, hogy a szója betakarítása egybeessen a kukoricáéval. Rendkívül bosszantó tud lenni ugyanis a gazda számára az, ha emelkedő árak mellett kint látja ázni a lábán álló

GARANTÁLT EREDETŰ FÉMZÁROLT VETŐBURGONYA

Megújult honlapunkon mostantól még egyszerűbben kereshet fajtáink között!

gazdacoop.hu

info@gazdacoop.hu

+36-30/567-23-06 +36-30/965-13-01

6400 Kiskunhalas, Harangos tér 9.

25 éve a termelők szolgálatában!

500 KW-OS
KISERŐMŰ

WWW.SOLARGROUP.HU
INFO@SOLARGROUP.HU
+36 [20] 926 97 61

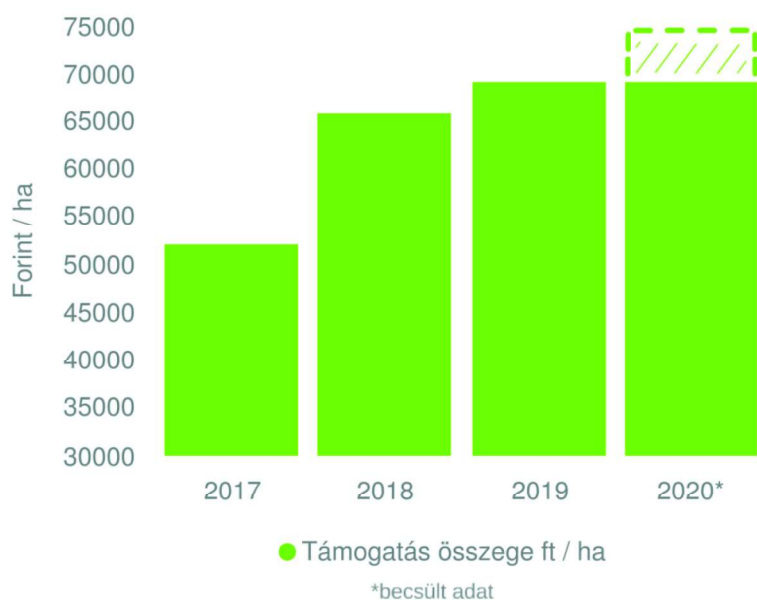
TERVEZÉSE ÉS
KIVITELEZÉSE

termést, vagy ha be is tudja azt takarítani, a késés miatt osztozkodni kell a szárítóknál a kukoricával.

A 28. oldalon közölt grafikonon látszik, hogy az elmúlt 3 évben a hosszabb tenyészidejű, közép éréscsoportba tartozó fajták tenyészidőben tapasztalható eltérése az évjárathatás következményeképp elérte a 10 napot, míg ekkora kilengést a rövidebb érécsoportokban az elmúlt 3 évben nem tapasztalunk. Ennek a más-

A szója termeléshez kötött támogatása 2017-2020

Forrás: NÉBIH országos szójakísérlet, 2018–2020

fél hétnyi eltolódásnak pedig egy csapadékos, őszi időjárási körülmények közt kritikus hatásai lehetnek.

Szója másodvetésben? Megéri!

„A szójanemesítők a 000-s érécsoportban is jelentős sikereket értek el. Márpedig ezek a genetikák alkalmasak a szója másodvetésben történő vetésére is. A másodvetésben, pl. korán lekerülő őszi árpa után vetett szója önköltsége pedig annyira alacsony, hogy 1 tonnás termésátlaggal is profitábilis lehet” – teszi hozzá Bene Zoltán. Ebben

persze a másodvetés esetében már igénybe vehető termeléshez kötött támogatás összege is segít. – Ez az összeg ugyanis, köszönhetően a forintárfolyamnak, egyre magasabb. Kalkulációink szerint a 2020. évi szója után a gazdák akár 70 000 Ft/ha összeget is meghaladó támogatásban részesülhetnek, aminek csupán a fémzárolt vetőmag használata, a gazdálkodási napló vezetése és az 1 tonnás hektáronkénti termésátlag igazolása a feltétele. A szakember úgy látja, ha mindezeket az érveket egymás mellé tesszük, akkor nemcsak a szója jelene, hanem jövője is kifejezet-

ten biztató. – *Megvan a megfelelően stabil genetika, elérhetőek jó minőségű genetikák a hazai piacon, emelkedik a gazdák technológiai, fajtaválasztási ismerete. Mindezek által ma már nagyon korai érécsoportban is lehet jó eredményeket elérni – összegzi a szakember.*

Holnaptól még vonzóbb?

Ugyanakkor a szója jövőbeni sikeres termesztését egy további fontos érv is erősíti. Noha a következő európai uniós költségvetési ciklus – így az agrártámogatások – részletes számai nem ismertek, vélhető, hogy a termeléshez kötött támogatások nem változnak. Az európai és a hazai agráripár is abban érdekelt ugyanis, hogy csökkenesse függőségét a GMO-val kezelt fehérjenövények importjától, és ebben a jó minőségű hazai GMO-mentes szója is fontos szerephez juthat. – *Nem véletlen, hogy a kelet-ausztriai Burgenlandban már a bio termesztésű szója is óriási növekedést produkálva, 52%-os biorészesedésével 2020-ra meghaladta a konvencionális termőterületét. Itthon ez még kezdeti fázisban van, de a hagyományos szója vetésterületének bővülése így is valószínű. Mi két-számjegyű növekedésre számítunk – mondja Bene Zoltán.*

Kohout Zoltán